

Raadplegingsverslag

(RA)1109/12

11 januari 2024

Raadplegingsverslag met betrekking tot het ontwerp van besluit (Z)1109/12 tot wijziging van het besluit (Z)1109/11 tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het elektriciteitstransmissienet en voor de elektriciteitsnetten met een transmissiefunctie voor de regulatoire periode 2024-2027

Artikel 12, §§ 2, 5, 8 en 9, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. WETTELIJK KADER.....	4
2. DE ONTVANGEN REACTIES	4
3. SAMENVATTING VAN DE ONTVANGEN REACTIES EN STANDPUNT VAN DE CREG	5
3.1. De reacties met betrekking tot het Modular Offshore Grid II.....	5
3.2. De reacties met betrekking tot de risicovrije rente	6
BIJLAGE 1	8
BIJLAGE 2	8

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (hierna: CREG) heeft een publieke raadpleging georganiseerd over haar ontwerp van besluit (Z)1109/12 tot wijziging van het besluit (Z)1109/11 tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het elektriciteitstransmissienet en voor de elektriciteitsnetten met een transmissiefunctie (hierna: de tariefmethodologie) bedoeld in artikel 12 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: de elektriciteitswet). De wijzigingen hebben betrekking op het invoeren van een regulatorisch kader voor het *Modular Offshore Grid II* en een aanpassing van de risicovrije rente.

Deze raadpleging liep van 23 november tot en met 22 december 2023. De documenten gebruikt in het kader van deze raadpleging worden in bijlage 1 aan onderhavig raadplegingsverslag toegevoegd.

Een kopie van alle niet-vertrouwelijke reacties van de respondenten wordt als bijlage 2 aan onderhavig verslag toegevoegd.

Onderhavig verslag bevat een overzicht van de individuele reacties ontvangen voor elk deel van het ontwerp van besluit, gevolgd door het standpunt van de CREG ter zake.

Het directiecomité van de CREG heeft onderhavig verslag goedgekeurd tijdens zijn vergadering van 11 januari 2024.

1. WETTELIJK KADER

1. Artikel 12ter, laatste lid, van de elektriciteitswet bepaalt dat de CREG, bij het uitvoeren van haar taken krachtens de artikelen 12 tot 12^{quinquies} “aan haar definitieve handeling een commentaar [hecht] dat de beslissing om de commentaren van de geconsulteerde partijen al dan niet in aanmerking te nemen rechtvaardigt”.
2. In overeenstemming met de overeenkomst van 22 december 2021¹, afgesloten tussen de CREG en Elia, werd het ontwerp van tariefmethodologie dat voortvloeide uit het overleg met de netbeheerder aan een publieke raadpleging onderworpen van 23 november tot en met 22 december 2023.
3. Met toepassing van artikel 12ter van voormelde elektriciteitswet is onderhavig document het antwoord van de CREG op de opmerkingen die in het kader van de publieke raadpleging werden geuit.

2. DE ONTVANGEN REACTIES

4. De CREG heeft van twee respondenten niet-vertrouwelijke reacties ontvangen naar aanleiding van de raadpleging over het ontwerp van besluit:
 - VREG, Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (hierna: VREG);
 - FEBELIEC, Belgische federatie van grote energieverbruikers (hierna : FEBELIEC).
5. Een kopie van deze niet-vertrouwelijke reacties is terug te vinden in bijlage 2 van onderhavig verslag.
6. Na analyse stelt de CREG vast dat de reactie van de VREG niet binnen het kader van de raadpleging valt aangezien de raadpleging, ter herinnering, betrekking heeft op het invoeren van een regulatorisch kader voor het *Modular Offshore Grid II* en het aanpassen van de risicovrije rente. De reactie van de VREG haalt enerzijds de toewijzing van de kosten van de TNB tussen de verschillende spanningsniveaus aan en anderzijds de impact van de financiële ratings van ETB en Elia Group in het kader van het *embedded debt* principe. Met toepassing van artikel 38, § 2 van het huishoudelijk reglement van het directiecomité van de CREG dat het volgende bepaalt: “*Het directiecomité aanvaardt geen (...) opmerkingen die niet binnen het kader van de raadpleging vallen*”, zal de CREG in het kader van onderhavig document dan ook geen gevolg geven aan de reactie van de VREG. Zoals reeds voorgesteld op 24 november 2023, nodigt de CREG de VREG uit om haar bedenkingen en vragen verder uiteen te zetten in het kader van periodieke besprekingen van de CREG met de regionale regulatoren onder de koepel van FORBEG.

¹ Overeenkomst over de procedures voor de goedkeuring van de tariefmethodologie voor het elektriciteitstransmissienet en voor de elektriciteitsnetten met een transmissiefunctie en voor de goedkeuring van tariefvoorstellen en van wijzigingen van tarieven en tarifaire toeslagen, 22 december 2021

3. SAMENVATTING VAN DE ONTVANGEN REACTIES EN STANDPUNT VAN DE CREG

3.1. DE REACTIES MET BETREKKING TOT HET MODULAR OFFSHORE GRID II

Samenvatting van de reacties

7. Een respondent (FEBELIEC) zegt dat zij niet tegen een bijkomende risicopremie is als deze enkel de duidelijk gedefinieerde bijkomende risico's dekt die door Elia niet *ex ante* kunnen worden beperkt en die niet voortvloeien uit de normale risico's die reeds in de billijke marge voor *non-offshore* activa zijn opgenomen. De respondent benadrukt dat Elia sinds het *Modular Offshore Grid I* ondertussen de gelegenheid heeft gehad om bijkomende ervaring en expertise op te doen om die potentiële bijkomende risico's te definiëren en te beheren. Deze respondent had *a priori* verwacht dat de bijkomende vergoeding (desgevallend) voor het *Modular Offshore Grid II* lager zou zijn dan die toegekend voor het *Modular Offshore Grid I*. Zodoende vraagt deze respondent zich af of de hoogte van de risicopremie niet op een te hoog niveau wordt vastgelegd.

Reactie van de CREG

8. Bij het ontwikkelen en plaatsen van het MOGI heeft Elia het hoofd moeten bieden aan een bepaald aantal risico's die te maken hadden met haar gebrek aan ervaring in de constructie van *offshore* elektriciteitsinfrastructuren. Bij de lopende ontwikkeling van het MOG II is Elia op dit gebied geen nieuwkomer meer. Een groot aantal van de risico's die destijds bestonden bij het project MOGI bestaan echter ook voor het project MOGII. De reeds verworven ervaring zou het voor Elia mogelijk moeten maken om beter te anticiperen op deze risico's. Het gebruik van nieuwe technologieën (zoals bijvoorbeeld de aanleg van een kunstmatig *offshore* energie-eiland) betekent echter dat de opgebouwde ervaring niet volledig relevant is. Nieuwe risico's compenseren daarom het effect van opgebouwde ervaring bij het beheren van bepaalde risico's.

9. Elia heeft de bijkomende risico's geanalyseerd waaraan zij wordt blootgesteld voor MOGII ten opzichte van de *onshore* activiteiten. De CREG heeft deze risico's onderzocht en vastgesteld dat, ondanks de risicobeperkende maatregelen die reeds werden genomen, het risico van MOGII effectief groter is dan voor *onshore* investeringen voornamelijk omwille van onzekere meteorologische en operationele omstandigheden en het gebruik van nieuwe technologieën. De CREG kan bevestigen dat enkel de hogere risico's ten opzichte van de normale *onshore* activiteiten in aanmerking werden genomen. Een dubbele doorrekening van de risico's op de netgebruiker is absoluut niet mogelijk: de kosten worden ofwel doorgerekend aan de netgebruikers, ofwel in aanmerking genomen voor de berekening van de risicopremie.

10. De CREG heeft de risicopremie op 1,4 % vastgelegd op basis van een *discounted cashflow model* waarbij de opbrengsten van de premie volstaan voor het dekken van de eventuele risico's van de ontwikkelings- en constructiefase. Voor *onshore* activiteiten is er geen risicopremie en is enkel de billijke winstmarge van toepassing. Voor *offshore* wordt deze risicopremie net toegekend omdat de risico's ook groter zijn ten opzichte van de *onshore* activiteiten.

11. Bijkomend aan het vastleggen van een extra risicopremie voor MOGII worden aan de tariefmethodologie een aantal specifieke afschrijvingstermijnen toegevoegd voor een kunstmatig *offshore* energie-eiland en voor de specifieke technische installaties die op dit eiland zullen worden gebruikt.

12. Het invoeren van een regulatorisch kader, risicopremie en afschrijvingstermijnen, voor MOGII is noodzakelijk omdat MOGII geen deel uitmaakte van de tariefmethodologie zoals vastgelegd in het besluit (Z)1109/11.

3.2. DE REACTIES MET BETREKKING TOT DE RISICOVRIJE RENTE

Samenvatting van de reacties

13. Een respondent (FEBELIEC) erkent dat de voorwaarden op de financiële markten grondig veranderd zijn sinds de uitwerking van de tariefmethodologie 2024-2027 en, hoewel deze respondent benadrukt geen voorstander te zijn van dergelijke aanpassingen in de loop van de tarifaire periode, hij geeft aan dat hij de financiering van de te realiseren investeringen in het net niet wil verhinderen. Deze respondent kan echter alleen maar vaststellen dat voor de tarifaire periode 2020-2023, in een tegenovergestelde context op niveau van de financiële markten, geen enkele neerwaartse aanpassing van de risicovrije rente (RVR) werd voorgesteld ten gunste van de netgebruikers. Deze respondent geeft daarom aan dat hij mogelijk een aanpassing in de RVR zou kunnen accepteren als deze symmetrisch is, wat inhoudt dat ook een verlaging van de vergoeding moet mogelijk zijn als de risicovrije rente daalt en dat er geen ondergrens moet worden toegepast tenzij er, symmetrisch, ook een bovengrens wordt ingevoerd met een identieke spread. Bovendien steunt deze respondent het principe van gedifferentieerde behandeling voor de vergoeding van activa volgens hun datum van gebruikstelling, rekening houdend met het feit dat activa van vóór 1 januari 2022, in 2020 en 2021 al hebben genoten van een vergoeding die deze respondent als kunstmatig hoog beschouwt in verhouding tot de rentevoeten die toen op de financiële markten werden waargenomen. Als alternatief kan een symmetrische benadering met een volledige aanpassing van de vergoeding voor deze activa worden overwogen indien de onterecht hoge vergoeding in voorgaande tarifaire perioden wordt terugbetaald om het effect op de nettarieven te neutraliseren.

Reactie van de CREG

14. De CREG neemt nota van het feit dat de respondent erkent dat de voorwaarden op de financiële markten grondig veranderd zijn sinds de uitwerking van de tariefmethodologie 2024-2027 en dat de respondent aangeeft dat hij de financiering van de te realiseren investeringen in het net niet wil verhinderen.

15. Gelet op de sterke volatiliteit van de waargenomen rentevoeten de afgelopen vier jaar en om de financiering van de te realiseren investeringen in het net te verzekeren, vindt de CREG het noodzakelijk om de RVR aan te passen zodat die niet langer vastligt over een periode van 4 jaar: het is aangewezen dat deze RVR mechanisch evolueert in functie van de evolutie van de rentevoeten die op de markten worden waargenomen.

16. Gelet op de situatie van 2020 en 2021 – waarbij de waargenomen rentevoeten inderdaad aanzienlijk lager lagen dan de voorspellingen van 2018² – deelt de CREG de bezorgdheid van de respondent om voor de toekomst een evenwichtig mechanisme uit te werken tussen enerzijds de belangen van de netbeheerder en anderzijds die van de netgebruikers.

17. Het evenwicht voorgesteld door de CREG is echter dat, in het geval de rentevoeten waargenomen in de periode 2024-2027 aanzienlijk hoger liggen dan de voorspellingen van 2022, de

²

De RVR die van toepassing is in de période 2020-2023 werd in de tariefmethodologie 2020-2023 vastgelegd op 2,4 %. Deze werd berekend als het rekenkundige gemiddelde van de laatste voorspellingen van de OLO rente op 10 jaar die in juni 2018, vóór het aannemen van de tariefmethodologie 2020-2023, door het Federaal Planbureau gepubliceerd waren. In de werkelijkheid en ten gevolge van de Covid-19 pandemie, is de OLO rente op 10 jaar daarna echter fors gedaald tot - 0,14 % in 2020 en - 0,02 % in 2021.

netbeheerder voor de investeringen van vóór 1 januari 2022 niet zal genieten van de volledige stijging van de rentevoeten waargenomen op de markten. Zoals benadrukt door de respondent hebben deze investeringen in 2020 en 2021 van een RVR genoten die werd vastgelegd op een aanzienlijk hoger niveau dan de rentevoeten die toen op de financiële markten werden waargenomen. De CREG stelt aldus vast dat de respondent het voorstel steunt van de CREG van de gedifferentieerde aanpak volgens de datum van ingebruikstelling van het actief voor of na 1 januari 2022.

18. Eveneens rekening houdend met de vermindering van de minimale waarde van de RVR van 2,4 % naar 1,68 % tussen de periode 2020-2023 en de periode 2024-2027 vindt de CREG dat de aanpak die zij voorstelt, hoewel die niet helemaal overeenstemt met de aanpak aanbevolen door de respondent, het redelijkerwijze mogelijk zou moeten maken om het principe van symmetrie dat door de respondent naar voor wordt geschoven te behalen, nl. dat de netbeheerder niet van een RVR zal genieten die op een zeer hoog niveau blijft indien de rentevoeten op de markten dalen en dat de netbeheerder niet integraal van de overeenstemmende stijging van de RVR zal genieten als de rentevoeten opnieuw stijgen.

///

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Sigrid JOURDAIN
Directeur

Koen LOCQUET
Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE 1

Ontwerp van besluit tot wijziging van het besluit (Z)1109/11 tot vaststelling van de tarief-methodologie voor het elektriciteitstransmissienet en voor de elektriciteitsnetten met een transmissie-functie voor de regulatoire periode 2024-2027 dat het voorwerp uitmaakte van een publieke raadpleging

BIJLAGE 2

De ontvangen reacties van de individuele respondenten

- 1) VREG
- 2) FEBELIEC